

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De trib[us] virtutib[us] theologicis q[ue] anima[m] rationale[m] dirigunt in
summa[m] trinitate[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

deliquit. Et Eccl. xij. ca. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. Hinc Ela. li. ca. dicit sic: Recedite: recedite: exite inde: pollutum nolite tangere: exite de medio eius: mudamini quod fertis vasa domini. Hec ibi. Cogita quod quorundam quod quia per omnes sensus corporeos perpetrasti. quod ut ait Isidorus in. ij. lib. de summo bono. ca. xxvij. Neque enim aliunde peccamus nisi videndo: audiendo: atrectando: gustando atque tangendo. Ideo dicit Hieronimus. ix. cap. Ascendit mors per fenestras nostras: Ingressa est domos nostras. Nota quod sunt in corpore hominis decem fenestre: teste Isidoro: In prima fenestra homo per se profert. aerem suscipit et spirat: cibos gustat et sumit. In duabus fenestris videt prope et procul. In duabus alijs fenestris audit bona et mala. In duabus alijs odorat et spirat. In duabus inferioribus non necessitate fenestra sarta corporis emittit. Decima fenestra vmbilicis nominatur quod ventrem ornat. Sicut magnus doctor Ambrosius sensum nostrorum pronitatem ac facilitatem ad omnes peccatorum miseriam intelligens in libro de fuga seculi primo ca. dicit sic. Nam quod inter tot passionibus huius corporis: inter tantas illecebras huius seculi tutum atque inmemeratum suare potest vestigiis. Respexit oculus: et sensum mentis evertit. Audiuit auris et intentionem inflexit. Inhalavit odor et cogitationem impediuit. Os libavit et criamen reddidit. Tactus corrigit et ignem adoleuit. Intrauit mors per fenestram dixit propheta. Fenestra tua est oculus tuus. Si videris mulierem ad concupiscendum eam: intrauit mors. Si audias sermones meretricios: intrauit mors. Si luxuria sensus tuos caplet: penetravit mors. Et sic quod vult ascendere non leta seculi: non amena: non delectabilia: sed plena doloris et fletus sequatur. Huius est enim ire in domum luctus quod in domum gaudij. Dentque nec Adam de paradiso descendisset nisi delectatione deceptus esset. Pulcre igitur David quod periculosos homines etiam ipso aspectu fuerat expertus: beatum illum dicit cui spes omnis in dei nomine est. Hec Ambrosius. Etiam Isidorus vir eruditissimus ac sanctissimus de sensibus corporeis loquens in primo libro de summo bono. ca. xxv. ita inquit. Sicut excellunt sibi corporei sensus diversitate locorum: ita sibi met et virtute sentiendi excellunt. nam prestantior est odoratus sapore et positione loci et sentiendi longinquitate. Sic auris odoratu longius enim audimus quam odoramus. Et sic oculi auribus longius enim videmus quam audimus. Animus autem et loco et merito his universis sensibus superat. In arce enim capitatis constitutus quod illi corporaliter non attingunt: iste intellectualiter conuenit. Amplius excellit oculorum sensus cerebri sensibus. Quoad quidam que ad altos pertinet sensus inde dicamus veluti cum dicimus: Uide quomodo sonat: vide quomodo sapit. sic et cetera. Quemadmodum oculus ita et animus cetera videt: sese non intuet. Aliarum enim rerum origines species et magnitudines perficit. De se autem tanta veri ignorantia inficit. ut in his omnibus nihil certius contemplet. Homo quod miraris siderum altitudinem et maris profunditatem animi tui abyssum intra: et mirare si potes. Hec Isidorus. Et sic patet quod occurrunt scribenda de quibus sensibus corporeis.

De tribus virtutibus theologice que animam rationalem dirigunt in summam trinitatem.

Tres quoque virtutes theologice sunt charitas corde meditando: quod per illas anima nostra fertur in summam trinitatem secundum tria appropriata tribus personis: ita quod fides dirigit in summam verum credendo et assentiendo. Spes vero in summam arduum innitendo et expectando. Charitas autem in summam bonum desiderando et amando. Etiam hee virtutes habent actus proprios sed quod differunt inter se. Nam fides facit deo assentire: spes in deo confidere: charitas facit deum amare. Tres differunt ratione obiecti. Nam fides est circa verum: spes circa arduum: charitas circa bonum. Et differunt ratione effectus: quod fides in partem deum sequitur.

De quattuor virtutibus

spes in celū comitat: charitas penitenter amplexat. Cōsequenter cogita q̄ peccā q̄ opponunt virtutib; theologiacis fm̄ suū genus grauiora sunt ceteris peccis. testē sc̄o Tho. in. ij. q. xx. ar. ij. Opponunt autē virtutib; theologiacis infidelitas desperatio z odium dei. Peccm̄ autē infidelitatis puenit ex eo q̄ hō ipam dei veritate nō credit. Odium vō dei puenit ex h̄ q̄ voluntas hoīs: ipi diuine bonitatis cōtrariat. Desperatio autē ex hoc pcedit: q̄ homo nō sperat se bonitate dei participare. Sublata autē spe labunt homines in vicia atq; a bonis laborib; retrahuntur: vt dicit Tho. vbi s̄. Ideo Aug. eminentiā pariter ac necessitatē hāc triū virtutū ostendēs. in. j. li. de doctrina ch̄iana: quasi in fine libri: dicit sic. Tribuat autē fides si diuinaz scripturaz vacillat auctoritas. Porro si de ritubate charitas etiā ipsa languescit. Nā si a fide quisq; ceciderit: a charitate etiā necesse est cadat. Nō em̄ pōt diligere quod nō credit. Porro z si credit z diligit bene agēdo z pceptis bonoz mox obtemperādo efficit vt etiā speret se ad id qd̄ diligit esse venturū. Itaq; tria hec sunt quib; z sciētia om̄is z pphetia om̄is militat fides: spes: charitas. Sed fides succedit spes quā videbimus: z fides succedit beatitudo ipsa ad quā pueniri sumus. Charitas autē istis decedentib; augebit potius. Si em̄ credēdo diligitur quod nō videmus: quanto magis cū videre ceperimus. Et si sperādo diligitur quo nōdū puenimus: quanto magis cū puenimus. Inter tēporalia quippe z eternalia hoc interest q̄ tēporale aliquid plus diligit anteq̄ habeat. Uilescit autē cū aduenit. Nō em̄ satiat animā cui vera z certa sedes est eternitas. Eternū autē ardentius diligitur adeptū q̄ desideratū. Et parū infra subiungit sic. Homo itaq; fide spe z charitate subnixus eaq; incōcuisse retinēs nō indiget scripturis: nisi ad alios instruendos. Itaq; multi p̄ hec tria in solitudine sine codicib; viuūt. Vñ in illis etiā arbitror tā impletū esse qd̄ dictū est. Siue pphete enacuabuntur: siue lingue cessabūt: siue sciētia destruet. Et parū infra dicit sic. Ideo autē manēt fides: spes: charitas: tria hec. Valor autē hoī est charitas: q̄ z cū quisq; ad eterna puenit duob; istis decedentib; charitas auctor z certior permanebit. Hec Aug. Et sic patet de virtutib; theologiacis.

De quattuor virtutib; cardinalib;.

Virtutes morales sunt etiā tota mente rememorate: q̄ teste sancto Tho. in. j. q. lxxj. ar. ij. in respōsione ad p̄t̄m mū argu. magis necessitate sunt ad vitā humanā virtutib; intellectuallib; z sunt magis pmanētes q̄ intellectuales ppter exercitiū eorū in his que p̄tinet ad vitā cōmunē. Dominant autē iste virtutes diuersimode. Nam aliquādo dicunt virtutes morales: q̄ in eis tota vitā moralis versat. Dicunt etiā cardinales: quia sicut hostiū vertit in cardine: sic in his virtutib; regitur tota vitā hominis. Dominant aliquādo virtutes politice: q̄ in his ordinat vitā ciuillē. Etia dicunt virtutes humane: quia humano studio acquirunt nisi diuinitus infundant. Ideo vt stat diligēs discussio siue examinatio peccōz rememorate sunt virtutes morales: quā finis est bonū humanū. Et quicqd̄ penitēs inuenit deliquisse detestet. Sūt igit̄ virtutes morales quattuor: s. prudentia: fortitudo: tēperantia: iusticia. Ad q̄s cetera oēs reducunt vt dicit Tho. in. ij. q. in fine plogi eiusdē libri. Per istas autē quattuor virtutes instruit homo in agibilib; z cōtra vicia armat. Nā q̄ ad seipm̄ hō instruit p prudentiā: z q̄ ad primū p iusticiā. Et armat in p̄p̄t̄is p tēperantiā: z in aduersis p fortitudinē. Idcirco teste Aug. Prudentia consistit in eligēdis: fortitudo in tolerandis: tēperantia in vitēdis: iusticia in distribuēdis. Et itez Aug. Prudentia est in p̄cauēdis: in fidis: iusticia in subueniēdo miseris: fortitudo in p̄ferēdis molestijs: temperantia in coercēdis delectationib; prauis. Et ad macedoniū Aug. ait. In hac

Virtutes
morales
noiant
diuersimod